

BEREDSKAB OG HANDLEVEJLEDNINGER

A close-up photograph of two hands shaking, symbolizing agreement, support, or partnership. The hands are light-skinned and the background is a soft, out-of-focus light blue.

- til forebyggelse, tidlig opsporing og
behandling af sager om overgreb
mod børn og unge



Skanderborg
Kommune

INDHOLD

1. Forord.....	3
2. Definitioner og begreber i sager om vold og seksuelle overgreb.....	5
2.1. Definition på overgreb: seksuelt.....	5
2.2. Definition på overgreb: vold.....	6
3. Tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb.....	8
4. Handlemuligheder og handlepligt.....	9
4.1. Hvad siger bekendtgørelsen om almindelig skærpet underretningspligt?.....	9
4.2. Særligt i forhold til forældreinddragelse ved underretning om overgreb.....	10
5. Handlevejledninger i situationer ved overgreb begået mod børn.....	11
5.1. Handlemuligheder.....	11
5.2. Konkret viden eller mistanke mod forældre eller andre i foældres sted.....	11
5.2.1. Viden om overgreb begået af forældre eller stedforældre.....	12
5.2.2. Mistanke om overgreb begået af forældre eller stedforældre.....	12
5.3. Konkret viden eller mistanke mod person i familiens netværk eller ukendt.....	15
5.3.1. Viden om overgreb begået af en person i familiens netværk eller en ukendt.....	15
5.3.2. Mistanke om overgreb begået af en person i familiens netværk eller en ukendt.....	15
5.4. Konkret viden eller mistanke mod et barn under 15 år.....	18
5.4.1. Mistanke eller viden om overgreb begået af et barn under 15 år.....	18
5.5. Konkret viden eller mistanke mod en ansat.....	21
5.5.1. Viden om vold eller seksuelt overgreb begået af en ansat.....	21
5.5.2. Mistanke om seksuelt overgreb begået af en ansat.....	21
6. Når underretning om overgreb modtages i Familierådgivningen.....	24
6.1. Familierådgivningens rolle og arbejdsfordeling.....	24
6.2. Børnehusets rolle og arbejdsfordeling.....	24
6.3. Politiets rolle og arbejdsfordeling.....	25
7. Det videre arbejde med forebyggelse af overgreb mod børn.....	26
7.1. Forebyggelse der sigter mod at undgå overgreb mod børn.....	26
7.2. Links og gode råd.....	27
8. Kontaktoplysninger og vigtige telefonnumre.....	28

1. FORORD

Skanderborg Kommunes beredskab og handlevejledninger til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge henvender sig til alle professionelle som er i direkte kontakt med børn og unge under 18 år.^[1] Det kan være ansatte i dagtilbud, skoler, skolefritidsordninger, klubber, pleje- og aflastningsfamilier, døgninstitutioner, sundhedspersonale, politi og andre faggrupper inden for Fagsekretariatet Børn og Unge.

Det er nødvendigt at have et beredskab mod overgreb, fordi...

- Børn har krav på den bedst mulige hjælp
- Området er komplekst i praksis og i lovgivningen
- Ikke to tilfælde er ens. Der er mange »gråzone-sager«
- Det hjælper os til at huske alle detaljer – midt i håndtering af krise, følelser, usikkerhed og handletrang
- Det giver os bedre overskud til at holde fokus på barnet

[1] Fremover benyttes alene »barnet eller børn«. Men det betyder fortsat at disse situationer vedrører alle børn og unge i alderen 0-18 år.

- Det giver overblik over egne og andres roller og opgaver i det tværfaglige samarbejde omkring barnet.
- Det giver os overblik over de handlemuligheder, vi har – alt efter hvem mistanken retter sig mod.

Formålet med beredskabet er:

- At afklare definitioner og begreber
- At formidle viden om tegn og signaler på børns mistrivsel, herunder om barnet kan være udsat for vold eller seksuelle overgreb
- At øge bevidstheden om handlemuligheder og handlepligt i forbindelse med viden eller mistanke om vold eller seksuelle overgreb
- At tilstræbe en hurtig, ensartet og professionel håndtering af sager, der vedrører disse overgreb
- At sikre at alle ansatte, som arbejder direkte med børn, kender og anvender Skanderborg Kommunes beredskab ved vold og seksuelle overgreb
- At skabe grundlag for fortsat at arbejde med forebyggelse af overgreb mod børn

Afgrænsning af beredskabets genstandsfelt

- Overgrebet er af voldelig eller seksuel karakter
- Den krænkede er et barn i alderen 0-18 år
- Overgrebet kan være omfattet af strafferetslige bestemmelser

Skanderborg Kommunes beredskab og handlevejledninger til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge tager udgangspunkt i et inspirationskatalog fra Videnscenter SISO^[2] til udarbejdelse af et skriftligt kommunalt beredskab, i Fagsekretariatet Børn og Unge's egne erfaringer og endvidere supplerende erfaringer fra andre kommuners beredskaber. Beredskabet er udarbejdet i 2009 og senest revideret i 2024.

Som det fremgår ovenfor, kan sager om overgreb være komplekse at håndtere. Derfor er der to forskellige enheder i Fagsekretariatet Børn og Unge, som kan bistå med rådgivning og vejledning, når der opstår viden eller mistanke om, at et barn udsættes for overgreb. De to grupper benævnes

[2] SISO er videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn.

henholdsvis Familierådgivningen og Koordineringsgruppen.

Familierådgivningens opgave er dels at tilbyde indledende rådgivning og afklaring i den konkrete sag, dels at medvirke til at planlægge og koordinere det videre forløb i de sager, hvor viden eller mistanke om overgreb retter sig mod enten en eller begge forældre, en person i familiens netværk eller en anden ukendt person. Dette omhandler også de situationer, hvor et barn under 15 år har en grænseoverskridende voldelig eller seksuel adfærd over for et andet barn.

Koordineringsgruppen inddrages, når viden eller mistanke om overgreb retter sig mod en ansat.

Beredskabet vil blive lagt ud elektronisk, så der bliver mulighed for at klikke sig frem til de oplysninger, man har mest brug for i den konkrete situation.

Christian Rotbøl
Chef for Børn og Unge

Beredskab og handlevejledninger til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge er senest revideret i 2024 og politisk behandlet i maj 2024 i henhold til Barnets Lov § 15, stk. 2.

2. DEFINITIONER OG BEGREBER I SAGER OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREB

For at kunne observere og reagere på viden eller mistanke om vold og seksuelle overgreb er det nødvendigt at definere, hvad der forstås ved vold og seksuelle overgreb og at uddybe de begreber, som knytter sig hertil.

I dette beredskabet har vi valgt at anvende de definitioner på seksuelle overgreb og vold, som Social- og Boligstyrelsen anvender.

I beredskabet præsenteres særskilte definitioner på seksuelt overgreb, fysisk vold, psykisk vold samt at overvære vold.

2.1. DEFINITION PÅ OVERGREB: SEKSUELT

Social- og Boligstyrelsen definerer seksuelt overgreb på følgende måde:

»Et seksuelt overgreb er en handling rettet mod et barn, hvor en voksen, et andet barn eller en ung i kraft af magt, ansvar eller ved at have opnået en tillidsfuld relation udnytter barnet til at indgå i seksuelle aktiviteter. Seksuelle overgreb skader barnet og bringer dets udvikling og sundhed i fare. Desuden skades barnets evne til at indgå tillidsfuldt i relationer og danne et positivt selvbillede.«

Definitionen bygger på WHO's klassifikation fra 1999 (Meick et al. 2016).

Straffemæssigt er området seksuelle overgreb opdelt i en række kategorier af strafbare handlinger.

Det drejer sig om følgende paragraffer i straffeloven^[3]:

- § 210. Incest. Det vil sige samleje med slægtning i nedadstigende linje eller samleje mellem søskende.
- § 216. Voldtægt
- §§ 222, 223. Samleje eller anden

[3] Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28.09.2022. Bemærk der sker løbende ændringer til denne lov, som kan ses på www.retsinfo.dk

kønslig omgang med et barn under 15 år. Aldersgrænsen er 18 år, hvis den pågældende er betroet til undervisning eller opdragelse.

- § 224. Køb af seksuel ydelse fra prostitueret under 18 år.
- § 225. Anden seksuelt forhold end samleje, jf. § 216 - § 224
- §§ 226, 232, 234 og 235. Blufærdighedskrænkelser, (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af fotos/film mv. af person under 18 år.

I Forældreansvarsloven^[4] er beskrevet:

- § 2, stk. 2: Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende handling.

De ovenfor nævnte straffemæssige paragraffer retter sig i sammenhængen her mest mod børn under 15 eller 18 år. Kategorierne vurderes at være så tydelige, at de også er beskrivende for, hvad der forstås ved seksuelle overgreb.

[4] Lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30.11.2020. Bemærk der sker løbende ændringer til denne lov, som kan ses på www.retsinfo.dk

2.2. DEFINITION PÅ OVERGREB: VOLD

Social- og Boligstyrelsen definerer fysisk vold mod børn og unge på følgende måde:

»Vold er en handling eller trussel, der uanset formålet kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen – uanset om personen er et barn eller en voksen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet.

Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare..«

Social- og Boligstyrelsen definerer psykisk vold mod børn og unge på følgende måde:

»Psykisk vold i nære relationer er et gentagent mønster af handlinger eller hændelser, hvori forælderen eller den primære omsorgsgiver formidler til barnet, at det fx er værdiløst, mislykket, utilstrækkeligt, uelsket eller uønsket. Psykisk vold kan komme til udtryk gennem verbale og ikke-verbale handlinger, der afviser og nedgør barnet; der udnytter og opfordrer til asocial adfærd; der truer og skræmmer det; eller ved at isolere barnet, så det frarøves muligheden for at få sit behov for samspil med andre opfyldt. Den psykiske vold kan være begået af personer i barnets hjem eller af fagpersoner eller frivillige, i hvis varetægt barnet befinder sig. Psykisk vold er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet, og bringer dets udvikling og sundhed i fare.«

Social- og Boligstyrelsen definerer det at overvære vold på følgende måde:

»At overvære vold er, når et barn ser, hører, mærker eller på anden måde oplever, at en forælder eller en anden primær omsorgsgiver udøver fysisk eller psykisk vold mod den anden forælder eller søskende. At overvære vold kan også være, når et barn latent oplever optræk til fysisk eller psykisk vold eller eftervirkningerne af voldsepisoden. At overvære vold er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet, og bringer dets udvikling og sundhed i fare.«

Straffemæssigt er vold opdelt i en række kategorier af strafbare handlinger med beskrivelse af tilhørende strafferammer. Det drejer sig om følgende paragraffer i straffeloven:

- § 213. Den, som ved vanrøgt eller nedværdigende behandling krænker sit barn eller nogen i hans myndighed eller forsorg, som er under 18 år, straffes med fængsel indtil 2 år.
- § 243. Den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.
- § 244. Den, som øver vold eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.
- § 245. Den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådan legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette

betragtes som en særlig skærpende omstændighed.

- § 245a. Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år.
- § 246. Har et legemsangreb været af så grov beskaffenhed eller har haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.
- § 260. Den, som tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, ved vold, trusler om vold eller frihedsberøvelse, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

I tillæg til de beskrevne bestemmelser i straffeloven skal nævnes, at revselsesretten blev afskaffet i 1997.

Vold mod børn er ikke tilladt, hvilket er beskrevet i forældreansvarsloven, hvori der står:

- § 2 stk. 2. Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

3. TEGN OG REAKTIONER PÅ VOLD OG SEKSUELLE OVERGREB

Det er vigtigt med tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb. Fra forskning ved man, at jo tidligere det opdages, at et barn er udsat for et overgreb, jo bedre er prognosen for, at barnet ikke får svære traumer og senfølger af disse hændelser. Derfor er det vigtigt at kende de tegn og reaktioner der kan være indikationer på, at barnet udsættes for overgreb, så det stoppes så tidligt som muligt.

Der findes ikke entydige tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb. Barnet kan i sin adfærd vise tegn på mistrivsel og det er vigtigt at vi som fagpersoner er i stand til at se, tolke og handler på barnets tegn og reaktioner på mistrivsel.

Skadelig seksuel adfærd

Seksualitet som er krænkende eller skadeligt. Adfærd som er grænseoverskridende, bærer præg af at være overdreven, hemmelighedsfuld, tvangspræget eller truende

De tegn, reaktioner og symptomer barnet viser kan gradueres i:

- Normal/normativ adfærd
- Bekymrende adfærd, som kræver skærpet opmærksomhed og eventuelt indgriben
- Skadelig eller krænkende adfærd, som kræver akut indgriben

De tegn, reaktioner og symptomer barnet viser kan ud over gradueringen opdeles i:

- Fysiske tegn
- Psykiske tegn
- Sociale og adfærdsmæssige tegn

Børn har forskellige måder at reagere på. Man bør være særligt opmærksom på om et barn pludselig eller over tid ændrer adfærd. Det kan være fysisk, psykisk eller socialt og det kan skyldes, at der er sket noget voldsomt i barnets liv.

Bekymrende seksuel adfærd

Seksualitet som er bekymrende ift. intensitet og hyppighed eller ikke er tilsvarende aldersmæssig og udviklingsmæssig modenhed

Det kan være svært at identificere, hvilke tegn og reaktioner, der er specifikke og hvilke, der er mere generelle i forhold til andre former for mistrivsel.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at tegn og reaktioner også skal sammenholdes med barnets alder. Der kan derfor være forskellige tegn og reaktioner man skal reagere på alt efter om det er et lille barn, et barn i skolealderen, en teenager eller ung.

Særligt omkring tegn og reaktioner på seksuelle overgreb er det, ud over de fysiske, psykiske samt sociale og adfærdsmæssige tegn, vigtigt at være opmærksom på barnets eventuelle seksuelle online adfærd.

Du kan finde hjælp til at identificere, vurdere og reagere på de tegn og reaktioner du oplever i [Januscentrets bekymringsbarometer](#).

Normal/normativ seksuel adfærd

Seksualitet som er spontan, nysgerrig, lystbetonet, eksperimenterende, gensidig, let distraherbar og som er ligeværdig med tanke på alder, størrelse og modenhed

4. HANDLEMULIGHEDER OG HANDLEPLIGT

For alle borgere gælder, at de har pligt til at underrette de sociale myndigheder, ^[5]

»..hvis de får kendskab til at et barn eller ung under 18 år fra forældre eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringes dets sundhed eller udvikling i fare .. «

Derudover har personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv skærpet underretningspligt henhold til Barnets Lov § 133 med tilhørende bekendtgørelse^[6]. Den skærpede underretningspligt betyder, at man skal underrette kommunen, hvis man under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

1. at et barn under 18 år kan have behov for særlig støtte,
2. at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold.

[5] Der henvises til Barnets Lov § 135

[6] Bekendtgørelse om underretningspligt for kommunalbestyrelsen efter Barnets Lov nr. 1602 af 12.12.2023

3. at et barn under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets ulovlige skolefravær eller undladelse ved at opfylde undervisningspligten
4. at et barn under 18 år har været udsat for overgreb. (seksuelle krænkelser, overgreb og psykisk som fysisk vold)

Underretningspligten gælder fortsat, selvom der allerede er et samarbejde i mellem familie, dagtilbud / skole og Familierådgivningen i gang.

Underretningspligten er personlig.

Vold og seksuelle overgreb kan som hovedregel ikke afhjælpes i eget regi. Dette beredskab er et supplement til den gældende skærpede underretningspligt for offentlige ansatte, fordi underretningsprocedurerne følger nogle andre »kommandoveje«, når det drejer sig om vold og seksuelle overgreb.

4.1. HVAD SIGER BEKENDTGØRELSEN OM ALMINDELIG SKÆRPET UNDERRETNINGSPLIGT?

Hvem har skærpet underretningspligt?

I den førnævnte bekendtgørelse til underretningspligten kan man uddrage, hvilke personer der er omfattet af den skærpede^[7] underretningspligt:

»hvis du er lærer, pædagog/ pædagogmedhjælper, dagplejer, leder af børneinstitution, skoleleder, praktiserende læge, sundhedsplejerske, jordemoder, psykolog, ansat i PPR eller som SSP medarbejder ved politiet, hører du til dem, som har skærpet underretningspligt.«

Kilde: Ankestyrelsen 2009, »Tag signalerne alvorligt«

Man skal være opmærksom på, at ovennævnte personkreds også gælder privatansatte, som udfører opgaver for det offentlige, ligesom ansatte i døgninstitutioner og plejefamilier også er underlagt disse bestemmelser.

[7] Når man er omfattet af den skærpede underretningspligt, har man pligt til underrette alene på baggrund af forhold, der giver grund til at antage, at et barn under 18 år har behov for særlig støtte.

Forslag til indhold i underretninger:

- I udgangspunktet send altid en skriftlig underretning.
- Angiv ajourførte data på barn og forældremyndighedsindehaver.
- Beskriv den konkrete viden uden tolkninger.
- Hvorfra stammer denne viden?
- Hvad er observeret, hvornår og under hvilke omstændigheder?
- Beskriv endvidere barnets fysiske, psykiske og sociale forhold samt både barnets ressourcer og vanskeligheder.
- Adskil beskrivelse af henholdsvis ressourcer og vanskeligheder

Som udgangspunkt bør forældre altid orienteres og inddrages i forhold, som angår deres børns trivsel og udvikling, herunder **når der underrettes** til de sociale myndigheder om, at deres barn har brug for støtte.

VIGTIGT:

Dette gælder dog ikke i sager om vold og overgreb, hvis mistanken retter sig mod en eller begge forældre eller andre i et forældrelignende forhold til barnet.

Det samme gælder, hvis forældrenes relation til den mistænkte er så nær, at denne viden kan skade barnet eller påvirke efterforskningen.

4.2. SÆRLIGT I FORHOLD TIL FORÆLDREINDDRAGELSE VED UNDERRETNING OM OVERGREB

Vold og seksuelle overgreb er omfattet af strafferetslige bestemmelser. Hvis viden eller mistanke om vold og seksuelle overgreb retter sig mod en eller begge forældre eller en person med et forældrelignende forhold til barnet, **må forældrene ikke orienteres. I disse situationer er det Familierådgivningens opgave at orientere og inddrage forældrene.**

I langt de fleste sager om seksuelle overgreb og i de mere alvorlige sager om vold sker kontakten til barn og forældre enten direkte fra politiet eller Familierådgivningen. Det er vigtigt, at dette overholdes både af hensyn til barnets beskyttelsesbehov og af hensyn til sagens efterforskning. Hensynet til sagens efterforskning kan dreje sig om sikring af bevismateriale og eventuel afhøring af barnet. I disse sager koordinerer og varetager politiet og Familierådgivningen orienteringen af forældrene.

5. HANDLE- VEJLEDNINGER I SITUATIONER VED OVERGREB BEGÅET MOD BØRN

5.1. HANDLEMULIGHEDER

Viden om vold og seksuelle overgreb mod børn kan inddeles i tre forskellige niveauer:

1. Bekymring

En bekymring er en diffus oplevelse af, at der er signaler på mistrivsel hos et barn eller i barnets familie. En mistrivsel hvis symptomer og årsager måske kan være vanskelige nærmere at indkredse. Her er således ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person mod barnet. Her er heller ikke tale om mistanke. Bekymringen bør derfor i første omgang i en periode føre til skærpet observation af barnet og eventuel sideløbende en samtale med forældrene om, hvordan de forstår barnets mistrivsel. Det er ikke sikkert, at observationen og den eventuelle samtale med forældrene fører frem til afklaring af barnets problematik. Måske er barnets forældre ikke enige i at barnet mistrives. Disse sager bør

du drøfte med din leder og eventuelt også Familierådgivningen, se nærmere herom på side 4 og 13. Såfremt barnets mistrivsel fortsætter eller forværres, bør der som minimum indsendes en underretning til Familierådgivningen med formodning om, at der er tale om et barn med behov for særlig støtte. »Bekymring« beskrives ikke nærmere i beredskabet.

2. Mistanke

Mistanke forstås som mere end en bekymring. Det kan f.eks. handle om en mistanke om, at barnet er eller kan have været udsat for en seksuel grænseoverskridende adfærd eller en fysisk eller psykisk voldelig handling fra enten en voksen eller et andet barn. Mistanken kan opstå på baggrund af en nærmere observation af barnet, barnets egne udsagn om hændelser, der har fundet sted, udsagn fra andre, f.eks. andre børn eller oplysninger fremkommet på anden måde.

3. Konkret viden

Konkret viden handler om de situationer, hvor et barn har været udsat for en konkret handling i form af overgreb begået af en eller flere personer. Denne viden kan komme i form af udsagn fra barnet selv, udsagn fra vidner eller tilståelse fra krænkeren.

VIGTIGT:

Både bekymring for et barns mistrivsel og udsagn fra barnet selv eller fra andre om evt. overgreb skal altid tages alvorligt. Dette skal der handles på.

5.2. KONKRET VIDEN ELLER MISTANKE MOD FORÆLDRE ELLER ANDRE I FOÆLDRES STED

Niveauet »konkret viden om...« beskrives først og i en mere afkortet form. Dette skyldes, at det er forholdsvis sjældent, at man i starten af et forløb om overgreb har konkret viden om, at dette har fundet sted. Langt de fleste sager starter med »en mistanke om«. Det er derfor dette niveau, som vil blive beskrevet mest udførligt i det følgende.

Handlevejledningen vil for hver af de ovenfor nævnte situationer først blive beskrevet udførligt. Efterfølgende vil der for hver af de forskellige situationer blive vist et skematisk forløb over sagsgangen. Det anbefales, at beskrivelsen altid læses. De skematiske oversigter kan ikke stå alene.

5.2.1. VIDEN OM OVERGREB BEGÅET AF FORÆLDRE ELLER STEDFORÆLDRE

Ved viden om overgreb begået af en eller begge forældre, skal du omgående orientere din leder herom – og uden forudgående orientering til forældrene – skal lederen med det samme foretage en underretning til Familierådgivningen. Såfremt en underretning afleveres mundtligt via telefon eller ved møde, skal der hurtigst muligt efterfølgende afleveres eller indsendes en skriftlig underretning. I denne beskrives på skrift, hvad man er blevet bekendt med, og hvor man har sin viden fra. Familierådgivningen vil tage sig af de videre skridt, herunder politianmeldelse. Såfremt forholdene fører til politimæssig efterforskning, vil forældrene først blive orienteret, når der foreligger en plan for det videre forløb.

Alle underretninger, som modtages i Familierådgivningen og som indeholder en viden, mistanke eller bekymring om, at et barn udsættes for vold og/eller seksuelle overgreb, drøftes i Familierådgivningens Beskyttelsesteam, bestående af medarbejdere og ledelse fra Familierådgivningen, som bistår den enkelte rådgiver med rådgivning og

vejledning i forhold til behandlingen af underretningen

5.2.2. MISTANKE OM OVERGREB BEGÅET AF FORÆLDRE ELLER STEDFORÆLDRE

a. Hvad er medarbejderens opgaver?

- Tal ikke med forældre eller stedforældre om mistanken.
- Drøft og afklar eventuel din mistanke med en kollega, som også kender barnet.
- Gå til din nærmeste leder og orienter om mistanken.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler eller hændelser, der ligger til grund for mistanken. Undgå at tolke på beskrivelserne.
- Hvis mistanken rejses af en pårørende eller andre, nedskriv da vedkommendes beskrivelse af den konkrete mistanke og undlad også her at tolke på disse oplysninger.
- Lyt til barnet og spørg åbent og nysgerrigt uden at lægge barnet ord i munden. Undgå at udspørge eller afhøre barnet.
- Vis omsorg for barnet, som normalt ikke må modtage krisehjælp, før en eventuel videoafhøring er afsluttet.

Krisehjælp koordineres i samarbejde med politiet.

- Tal ikke om din mistanke med nogen, der ikke er involveret i sagen

b. Hvad er lederens opgaver?

- Tal ikke med forældre eller stedforældre om mistanken.
- Som leder har du ansvaret for behandling af mistanken, herunder ansvar for at sende en underretning til Familierådgivningen.
- Vurder oplysningerne fra din medarbejder, herunder om karakteren af oplysningerne umiddelbart giver anledning til at underrette Familierådgivningen.
- Hvis du er i tvivl, kan du kontakte Familierådgivningens Modtagelse og i anonymiseret form bede om hjælp til en nærmere vurdering af oplysningerne.
- Orienter din medarbejder om, hvorvidt oplysningerne har ført til underretning. Hvis dette ikke er tilfældet, rådgiv da medarbejderen om, at vedkommende fortsat vil kunne anvende sin personlige underretningspligt. Støt din medarbejder i at kunne rumme den tid, der går, mens udredningsprocessen foregår i

Familierådgivningen.

- Tal ikke om din mistanke med nogen, som ikke er involveret i sagen.

c. Vær opmærksom på følgende, efter underretningen er afleveret

- Når underretning er afleveret, vil I inden 6 arbejdsdage, efter denne er modtaget få tilsendt en skriftlig kvittering for modtagelsen.
- Som udgangspunkt inviteres underretter med til underretningsmødet med forældre og barn, såfremt familien samtykker hertil. Ved underretninger omhandlende mistanke om at et barn er udsat for vold eller overgreb, vil der ofte være behov for at Familierådgivningen handler akut, hvorfor underretter i disse tilfælde ikke bliver inviteret med til underretningsmødet. Familierådgivningen er efter § 133 stk. 1 nr. 1-4, forpligtet til at orientere om, hvorvidt underretningen har givet anledning til yderligere afdækning, børnefaglig undersøgelse eller en foranstaltning. Hvis I undervejs i processen oplever, at barnets situation yderligere forværres, skal der fremsendes en ny underretning.

- Fasthold en normal hverdag for barnet. Tryghed og forudsigelighed er vigtig i en utryk og kaotisk situation.
- Vær til rådighed for barnet ved at lytte og give omsorg.

Henvendelser fra pressen

Alle henvendelser fra pressen i sådanne sager håndteres af Chefen for Børn og Unge.

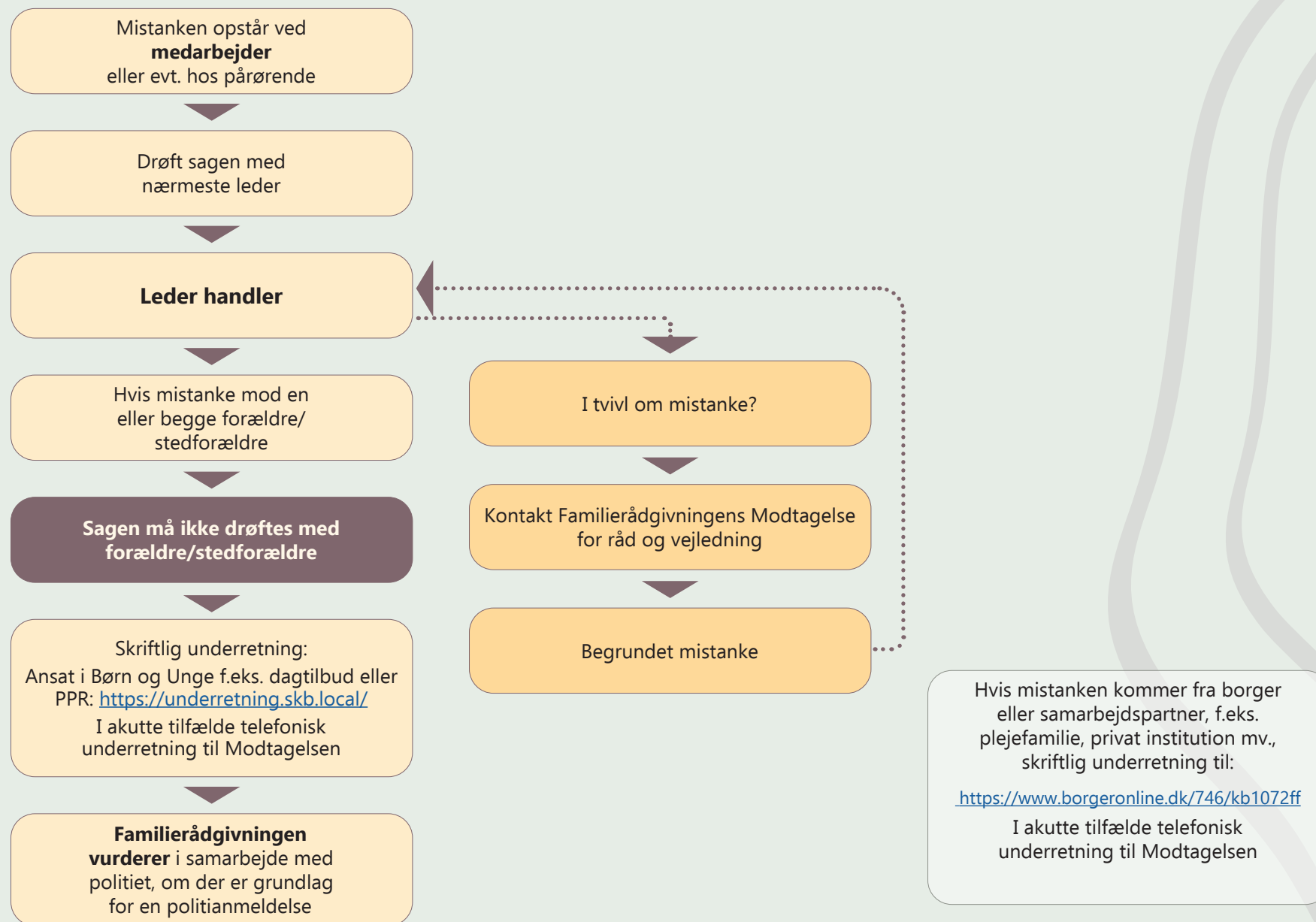
Politiet frigiver tidligst oplysninger om sagen til pressen, hvis det besluttes at rejse tiltale.

”

ALLE BØRN OG UNGE HAR ADGANG TIL OMSORGSFULDE OG NÆRVÆRENDE VOKSNE, SOM RUMMER, STØTTER OG HJÆLPER DEM I LIVET OG I SVÆRE LIVSSITUATIONER.

5.2.3 SKEMATISK FORLØB OVER SAGSGANGEN

ved mistanke om overgreb begået af forældre eller stedforældre



5.3. KONKRET VIDEN ELLER MISTANKE MOD PERSON I FAMILIENS NETVÆRK ELLER UKENDT^[8]

5.3.1. VIDEN OM OVERGREB BEGÅET AF EN PERSON I FAMILIENS NETVÆRK ELLER EN UKENDT

I de situationer, hvor det er en medarbejder fra f.eks. et dagtilbud eller en skole, der får viden om overgreb begået mod et barn af en person fra familiens netværk eller en ukendt, skal medarbejderen straks gå til sin nærmeste leder og videregive denne viden. Lederen skal umiddelbart herefter orientere forældrene/forældremyndighedsindehaver herom. Hvis forældrens relation til den pågældende person er så nær, at denne viden kan skade barnet eller påvirke efterforskningen, skal lederen kontakte Familierådgivningen for at afklare, hvornår, hvordan og af hvem forældrene skal orienteres. Lederen skal derefter foretage en akut underretning til Familierådgivningen. Der sendes efterfølgende en skriftlig underretning til Familierådgivningen, hvori det

[8] Denne handlevejledning omhandler også de situationer, hvor mistanken om overgreb retter sig mod unge mellem 14 – 18 år, som enten er en del af familiens netværk eller ukendte unge.

beskrives, hvad man er blevet bekendt med og hvor man har fået denne viden fra. Familierådgivningen vil sammen med forældrene tage sig af de videre skridt, herunder politianmeldelse.

5.3.2. MISTANKE OM OVERGREB BEGÅET AF EN PERSON I FAMILIENS NETVÆRK ELLER EN UKENDT

a. Hvad er medarbejderens opgaver?

- Drøft og afklar eventuelt din mistanke med en kollega som også kender barnet.
- Gå til din nærmeste leder og orienter om mistanken.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler eller hændelser, der ligger til grund for mistanken.
- Hvis mistanken rejses af en pårørende eller andre, nedskriv da vedkommendes beskrivelse af den konkrete mistanke og undlad at tolke på disse oplysninger.
- Lyt til barnet og spørg åbent og nysgerrigt uden at lægge barnet ord i munden. Undgå at udspørge eller afhøre barnet.
- Vis omsorg for barnet, som normalt ikke må modtage krisehjælp før en eventuel videoafhøring er afsluttet.

Krisehjælp koordineres eventuel i samarbejde med politiet

- Tal ikke om din mistanke med nogen der ikke er involveret i sagen.

b. Hvad er lederens opgaver?

- Som leder har du ansvar for behandling af mistanken, herunder ansvar for at sende en underretning til Familierådgivningen.
- Vurder oplysningerne fra din medarbejder, herunder om karakteren af oplysningerne umiddelbart giver anledning til at underrette Familierådgivningen.
- Hvis du er i tvivl kan du kontakte Familierådgivningens Modtagelse og i anonymiseret form bede om hjælp til en nærmere vurdering af oplysningerne.
- Forældrene skal i den her beskrevne situation som udgangspunkt orienteres, inden der fremsendes underretning, men overvej sammen med Familierådgivningen, hvornår og hvordan forældrenes orienteres og inddrages.
- Orienter efterfølgende din medarbejder om, hvorvidt oplysningerne har ført til underretning.

- Hvis dette ikke er tilfældet, rådgiv da medarbejderen om, at vedkommende fortsat vil kunne anvende sin personlige underretningspligt.
- Støt din medarbejder i at kunne rumme den tid, der går, mens udredningsprocessen foregår i Familierådgivningen.

c. Vær opmærksom på følgende

- Når underretning er afleveret, vil I, inden 6 arbejdsdage efter denne er modtaget, få tilsendt en skriftlig kvittering for modtagelsen.
- Som udgangspunkt inviteres underretter med til underretningsmødet med forældre og barn, såfremt familien samtykker hertil. Ved underretninger omhandlende mistanke om at et barn er udsat for vold eller overgreb, vil der ofte være behov for at Familierådgivningen handler akut, hvorfor underretter i disse tilfælde ikke bliver inviteret med til underretningsmødet. Familierådgivningen er efter § 133 stk. 1 nr. 1-4, forpligtet til at orientere om, hvorvidt underretningen har givet anledning til yderligere afdækning, børnefaglig undersøgelse eller en foranstaltning.

- Hvis I undervejs i processen oplever, at barnets situation yderligere forværres, skal der fremsendes en ny underretning.
- Fasthold en normal hverdag for barnet. Tryghed og forudsigelighed er vigtig i en utryk og kaotisk situation
- Vær til rådighed for barnet ved at lytte og give omsorg.

Henvendelser fra pressen

Alle henvendelser fra pressen i sådanne sager håndteres af Chefen for Børn og Unge.

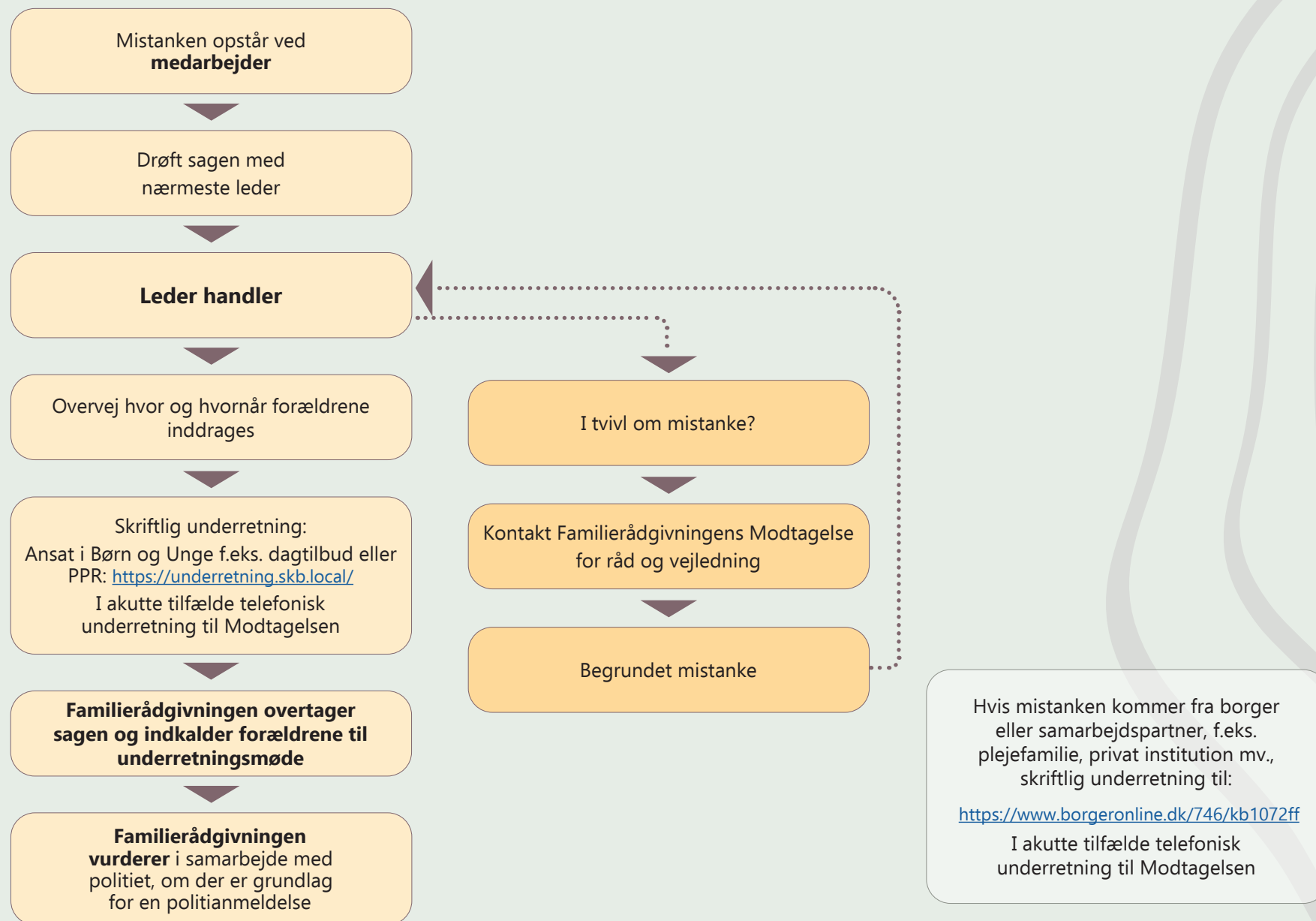
Politiet frigiver tidligst oplysninger om sagen til pressen, hvis det besluttet at rejse tiltale.

”

ALLE BØRN OG UNGE HAR FØLELSEN AF EGET VÆRD OG TROEN PÅ EN LYS FREMTID, HVOR DE HAR MULIGHED FOR AT TRIVES I OG BIDRAGE TIL MENINGSFULDE, MANGFOLDIGE OG FORPLIGTENDE FÆLLESSKABER.

5.3.3 SKEMATISK FORLØB OVER SAGSGANGEN

ved mistanke om overgreb begået af en person i familiens netværk eller ukendt, herunder en ung over 15 år



5.4. KONKRET VIDEN ELLER MISTANKE MOD ET BARN UNDER 15 ÅR

Børn kan også begå overgreb og udsætte et andet barn for en grænseoverskridende adfærd, enten i form af et voldeligt overgreb eller en seksualiserende adfærd. Disse overgreb er ikke strafbare, fordi barnet er under den kriminelle lavalder. Men man bør være opmærksom på, at de kan have samme karakter og konsekvenser for det barn, der udsættes for overgrebene. Derfor bør der handles ligeså alvorligt på disse hændelser som i de situationer, hvor overgrebene kan føre til straf. Samtidig er det også vigtigt at være opmærksom på, at det barn, der har foretaget en sådan handling, også er et barn, der kan have behov for særlig støtte.

Ved mistanke eller viden om, at et barn begår voldelige overgreb af fysisk eller seksuel karakter eller udøver seksualiserende adfærd over for andre børn, skal der sendes en underretning til Familierådgivningen. Dette skal ske for såvel det barn, der har denne adfærd, som det barn/de børn, der har været udsat herfor.

Hvordan vurderes det, om en seksuel handling mellem børn har været en eksperimenterede leg eller et overgreb?

Vurder med udgangspunkt i graduering samt tegn og reaktioner beskrevet på side 8 samt følgende:

- Modenhed og aldersforskellen mellem børnene.
- Er der tale om gensidig nysgerrighed og fælles eksperimentering?
- Er der krav om hemmeligholdelse?
- Er der brugt magt og trusler i forbindelse med børnenes samvær?
- Virker et af børnene uvillig eller kuet?
- Fremtræder der ritualistiske eller sadistiske/voldelige elementer i børnenes samvær?

5.4.1. MISTANKE ELLER VIDEN OM OVERGREB BEGÅET AF ET BARN UNDER 15 ÅR

a. Hvad er medarbejderens opgaver?

- Har du selv overrasket børnene i situationen, spørg dem da på en neutral måde om, hvad det er de laver/leger, og hvor de eventuelt har set eller kender denne leg fra? Lyt til

børnene og undgå at »afhøre« dem.

- Drøft og afklar eventuel din viden og mistanke med en kollega, som også kender barnet eller evt. begge børn.
- Gå til din nærmeste leder og orienter om, hvad du enten har set, hørt eller gjort i den konkrete situation.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler eller hændelser der ligger til grund for din viden eller mistanke – undlad tolkninger.
- Hvis du har fået din viden eller mistanke af en pårørende eller andre, nedskriv da vedkommendes beskrivelse så konkret som muligt og undlad også at tolke på disse oplysninger.
- Vis i den efterfølgende periode interesse og omsorg for begge børn.
- Tal ikke om din mistanke med nogen, der ikke er involveret i sagen.

b. Hvad er lederens opgaver?

- Vurder oplysningerne fra medarbejderen, herunder om karakteren af oplysningerne tyder mere på en eksperimenterende leg end på en overgrebssituation.
- Hvis du er i tvivl om ovenstående, kan du kontakte Familierådgivningens Modtagelse og i anonymiseret

form bede om hjælp til en nærmere vurdering af oplysningerne, herunder hvornår og hvordan forældrenes orienteres og inddrages.

- Hvis det er afklaret, at det drejer sig om en voldelig eller seksuel handling, skal du, eventuelt sammen med medarbejderen, allerede samme dag indkalde og/eller orientere begge børns forældre om hændelsen.
- Ved samtalen med forældre skal du orientere om, at der skal indsendes en underretning til Familierådgivningen på hvert af børnene, så de kan få den relevante hjælp og støtte
- Hvis der opstår mistanke om, at et af børnene er udsat for overgreb begået af forældre eller andre i nær relation til barnet, underrettes Familierådgivningen med en særskilt underretning, uden at forældrene orienteres. Herefter anvendes proceduren under punkt 5.2, der vedrører viden eller mistanke rettet mod forældre eller andre voksne i forældres sted.
- Støt din medarbejder i at kunne rumme den tid, der går, mens udredningsprocessen foregår i Familierådgivningen.

c. Vær opmærksom på følgende, efter underretningen er afleveret

- Når underretning er afleveret, vil I inden 6 arbejdsdage, efter denne er modtaget få tilsendt en skriftlig kvittering for modtagelsen.
- Som udgangspunkt inviteres underretter med til underretningsmødet med forældre og barn, såfremt familien samtykker hertil. Ved underretninger omhandlende mistanke om at et barn er udsat for vold eller overgreb, vil der ofte være behov for at Familierådgivningen handler akut, hvorfor underretter i disse tilfælde ikke bliver inviteret med til underretningsmødet. Familierådgivningen er efter § 133 stk. 1 nr. 1-4, forpligtet til at orientere om, hvorvidt underretningen har givet anledning til yderligere afdækning, børnefaglig undersøgelse eller en foranstaltning.
- Hvis I undervejs i processen oplever, at barnets/børnenes situation yderligere forværres, skal der fremsendes en ny underretning.
- Fasthold en normal hverdag for barnet. Tryghed og forudsigelighed er vigtig i en utryk og kaotisk situation.

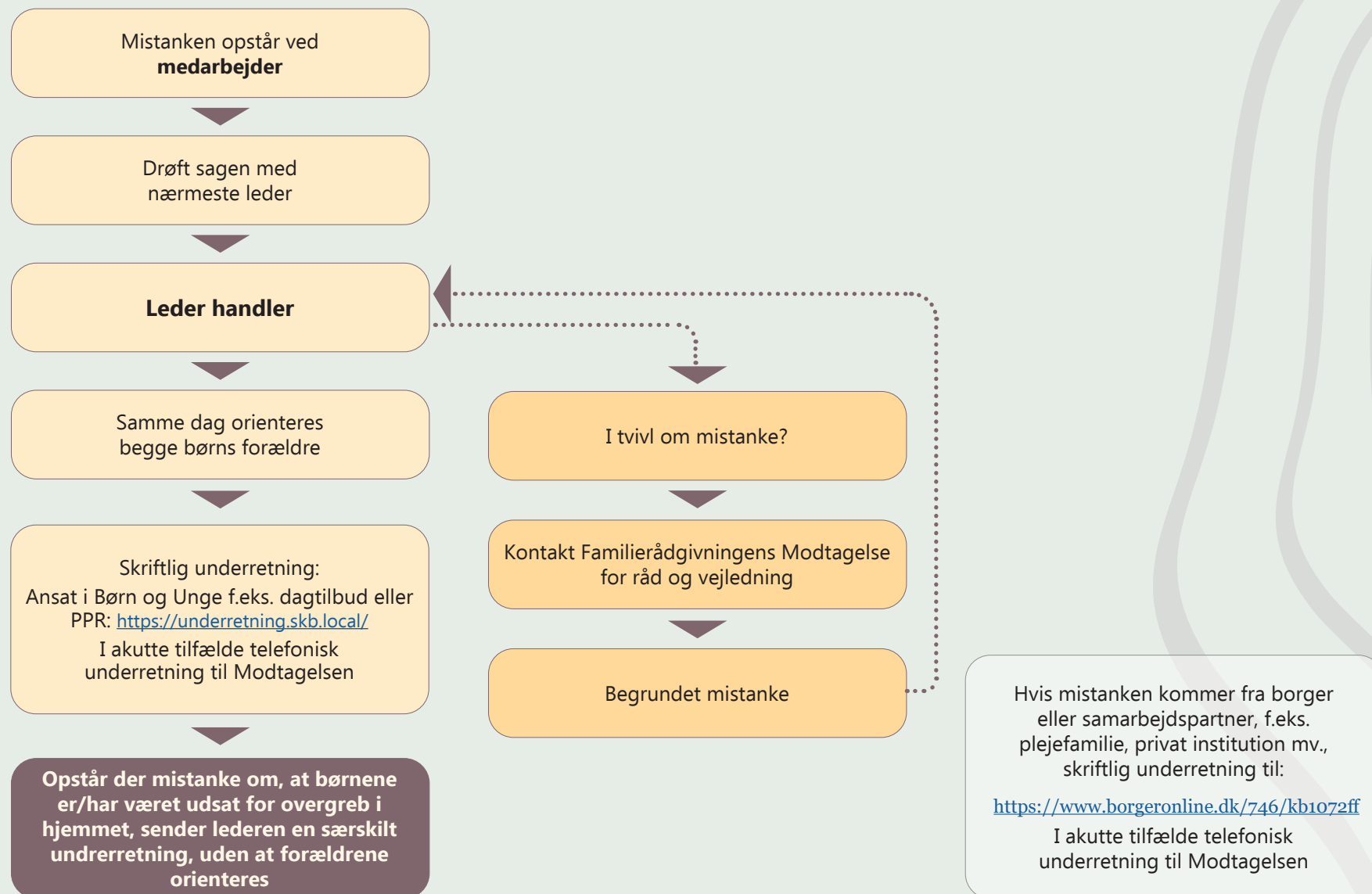
- Vær til rådighed for barnet/børnene ved at lytte og give omsorg.

Videregivelse af information til øvrige medarbejdere

Lederen vurderer om og hvem, der skal orienteres om sagen. Medarbejderne skal gøres opmærksom på deres tavshedspligt.

5.4.2 SKEMATISK FORLØB OVER SAGSGANGEN

ved mistanke om overgreb begået af barn under 14 år



5.5. KONKRET VIDEN ELLER MISTANKE MOD EN ANSAT

Beredskabet i denne handlevejledning omhandler både vold og seksuelle overgreb.

Til koordinering og behandling af sager i forbindelse med mistanke om eller konstateret vold eller seksuelle overgreb begået af en ansat, er der nedsat en koordineringsgruppe bestående af:

- Chef for Børn og Unge
- Chef for Dagtilbud og Sundhed
- Chef for Skoler og PPR
- Chef for Myndighed og Foranstaltning
- Leder af den pågældende institution
- HR inddrages ad hoc

5.5.1. VIDEN OM VOLD ELLER SEKSUELT OVERGREB BEGÅET AF EN ANSAT

Ved viden om vold eller seksuelt overgreb begået af en ansat i institutionen skal der af lederen, ske en øjeblikkelig politianmeldelse og sendes en underretning om barnet/børnene til Familierådgivningen.

Efterfølgende overdrages ansvaret for det videre sagsforløb til

koordineringsgruppen, se overfor under »Mistanke ... mod en ansat«.

5.5.2. MISTANKE OM SEKSUELT OVERGREB BEGÅET AF EN ANSAT

a. Hvad er medarbejderens og lederens opgaver?

- Medarbejderen har ansvar for at kontakte nærmeste leder og orientere om mistanken. Hvis mistanken er rettet mod nærmeste leder, skal medarbejderen henvende sig direkte til ledelsen af Fagsekretariatet Børn og Unge.
- Lederen har ansvar for at kontakte et medlem af koordineringsgruppen i Børn og Unge.
- Efter henvendelsen til koordineringsgruppen, skal lederen afvente koordineringsgruppens tilbagemelding og skal umiddelbart ikke foretage sig yderligere.

b. Hvad er koordineringsgruppens opgaver?

- Alle medlemmer af koordineringsgruppen skal give henvendelsen højeste prioritet.
- Det medlem som modtager henvendelsen har ansvaret for at indkalde medlemmerne af koordineringsgruppen.

- Koordineringsgruppen mødes straks og gennemfører mødet, selvom flere af medlemmerne er forhindret i at deltage
- Chefen for Børn og Unge orienterer Direktøren ved behov
- Koordineringsgruppen laver en nærmere afdækning af sagen for at afgøre om mistanken er begrundet:

Hvis mistanken findes

ubegrundet udarbejdes internt notat og koordineringsgruppen gør de involverede opmærksom på retten til at få indsigt i dokumentet.

Findes mistanken begrundet,

sender koordineringsgruppen en underretning på barnet/børnene til Familierådgivningen.

c. Vurdering af spørgsmålet om politianmeldelse

- Koordineringsgruppen vurderer om sagen skal politianmeldes.
- Det er muligt for koordineringsgruppen at søge anonym vejledning hos politiet.
- Det skal bemærkes, at enhver borger altid har mulighed for at anmelde en sag til politiet.

d. Hvis koordineringsgruppen ikke finder grundlag for politianmeldelse

- Hvis der ikke findes grundlag for en politianmeldelse, har koordineringsgruppen ansvaret for at informere relevante parter.
- Den ansattes nærmeste leder vejleder om hjælp og støtte gennem arbejdsplads, fagforening m.v. Der skal desuden underrettes om retten til en bisidder. Lederen skal orientere om muligheder for krisehjælp.
- Den nærmeste leder kan rekvirere hjælp hos koordineringsgruppen.
- Det skal bemærkes at enhver borger altid har mulighed for at anmelde en sag til politiet.

e. Ved politianmeldelse

- Koordineringsgruppen har ansvaret for at kontakte politiet
- Chefen for Børn og Unge orienterer Direktøren om politianmeldelse.
- Koordineringsgruppen rådfører sig med politiet, nærmeste leder og personalejuridisk afdeling om, hvornår og hvordan den ansatte skal orienteres.
- Fritagelse fra tjeneste sker som udgangspunkt på et møde mellem

nærmeste leder, chefen for dagtilbudsområdet/chefen for skoler og specialundervisning og den ansatte. Den faglige organisation skal inddrages, hvis det er et ønske fra den ansattes side. Chefen indkalder til mødet.

- Familierådgivningen vejleder familien til barnet om mulighederne for hjælp og støtte.
- Familierådgivningen har kontakt til politiet under politisagens behandling.
- I tilfælde af sigtelse, tiltale, tiltalefrafald, dom m.v. giver koordineringsgruppen besked til relevante parter i sagen.

f. Kontakten til barn og forældre

- Familierådgivningen har ansvaret for rådgivning og støtte til barn og forældre under hele forløbet.

g. Øvrige ansatte på skolen/institutionen

- Koordineringsgruppen vurderer i et samarbejde med politiet, om det i den konkrete sag er relevant og hensigtsmæssigt at orientere det øvrige personale.
- Orienteringen må tidligst ske, efter den ansatte er orienteret om

politianmeldelsen.

- Nærmeste leder skal orientere personalet om støttemuligheder hos leder, Fagsekretariatet og tillidsmand.
- Ved orienteringer til tredje part skal man være opmærksom på sin tavshedspligt.

h. Orientering til andre forældre og bestyrelsen

- Koordineringsgruppen vurderer i den enkelte sag, om det er relevant og hensigtsmæssigt at orientere andre forældre og bestyrelsen.
- Ved orientering af forældre indkalder koordineringsgruppen til orienteringsmøde. Det skal overvejes, om tidligere forældre skal indkaldes til orienteringsmødet. Mødets indhold og tidspunkt kan fastsættes i samarbejde med politiet.
- Ved orientering til tredje part skal man være opmærksom på sin tavshedspligt.

i. Pressehåndtering

Alle henvendelser fra pressen i sådanne sager håndteres af Chefen for Børn og Unge.

j. Sagen afsluttes

- Ved domfældelse tager chefen kontakt til leder og personalejuridisk afdeling og drøfter den ansattes arbejds- og ansættelsesforhold.
- Hvis den ansatte frifindes eller sagen frafalder, afholder chefen møde med leder og den ansatte om evt. genoptagelse af arbejdet.
- Chefen og lederen vurderer, på hvilken måde forældre, personale, bestyrelse og øvrige forældrekræds skal orienteres.

”

BØRN OG UNGE BLIVER INDDRAGET OG FÅR INDFLYDELSE PÅ BESLUTNINGER SOM VEDRØRER DERES HVERDAG, TRIVSEL OG UDVIKLING. DE VOKSNE BÆRER DOG ALTID DET ENDELIGE ANSVAR FOR AT TRÆFFE BESLUTNINGER OG HANDLE.

6. NÅR UNDERRETNING OM OVERGREB MODTAGES I FAMILIERÅDGIVNINGEN

6.1. FAMILIERÅDGIVNINGENS ROLLE OG ARBEJDSFORDELING

Det videre forløb, når underretningen modtages i Familierådgivningen

Alle underretninger til Familierådgivningen kommer ind i Modtagelsen (eller Børn- og Ungevagten, uden for åbningstid), der forholder sig til bekymringsstadiet i underretningen inden for 24 timer, efter underretninger med viden, mistanke eller bekymring om vold eller overgreb drøftes med medlemmer af Familierådgivningens Beskyttelsesteam.

Der lægges en plan for sagsforløbet efter en vurdering af alvoren i henvendelsen, hvori følgende vurderes:

- Barnets beskyttelsesbehov.
- Om der skal foretages politianmeldelse.
- Der skal som udgangspunkt

iværksættes en børnefaglig undersøgelse jf. Barnets Lov § 20.

- Om der er behov for særlig støtte til barnet, før den børnefaglige undersøgelse er færdiggjort
- Planlægningen af obligatorisk børnesamtale.
- Henvisning til det regionale Børnehus.

Ved sager om overgreb på børn, skal Familierådgivningen sikre:

- At barnet er beskyttet mod yderligere overgreb.
- Krisehjælp til barnet og forældre.
- Samtale med barnet.
- Information til barnet og forældrene, om hvad der skal ske. Medmindre forældrene mistænkes for at krænke barnet.
- Sikre at barnet har en tryghedsperson i processen og det videre forløb.
- Deltagelse ved videoafhøring og evt. retsmedicinsk undersøgelse.

OBS. Underretter kan blive indkaldt til afhøring hos politiet, idet det oftest er den person, som har førstehåndsviden fra barnet. Ved en afhøring er underretter forpligtet til at fortælle om de forhold hos barnet, der har ført til

bekymring eller mistanke om, at barnet har været udsat for vold eller overgreb.

6.2. BØRNEHUSETS ROLLE OG ARBEJDSFORDELING

Familierådgivningen har pligt til at indlede samarbejde med det regionale Børnehus, når der er tale om overgreb af en sådan karakter, at der er behov for samarbejde mellem kommune, politi og/eller sundhedsvæsen. Det er Familierådgivningen, der vurderer sagens karakter og hermed behovet for samarbejde. Familierådgivningen bevarer myndighedsansvaret i forhold til barnet under forløb i Børnehuset.

Indsatsen i Børnehuset består af en udredning og undersøgelse af barnets forhold med henblik på at afdække barnets behov for særlig støtte foranlediget af overgrebet. Undersøgelsen foretages som en del af den børnefaglige undersøgelse som Familierådgivningen udarbejder.

I Børnehuset har alle medarbejdere viden om og erfaring med at tale med børn og deres nærmeste omsorgspersoner om de oplevelser, som de har i forbindelse med et overgreb. Medarbejderne har endvidere viden om og erfaring med sagsforløb, lovgivning og

koordinering i disse sager. I Børnehuset tilrettelægges de enkelte samtaler og forløb ud fra det enkelte barns behov. Børnehuset kan også tilbyde barnet samt de nære omsorgspersoner krisehjælp.

6.3. POLITIETS ROLLE OG ARBEJDSFORDELING

Når politiet er involveret, vurderer de, om der er behov for retsmedicinsk undersøgelse og/eller videoafhøring af barnet i forbindelse med konkret efterforskning.

Ved videoafhøring af børn op til 12 år anvender politiet Børnehusets videoafhøringslokale, som er børnevenligt indrettet. Børn over 12 år bliver afhørt hos politiet i deres specialindrettede videoafhøringslokale. I særlige tilfælde kan der dispenseres aldersgrænsen på de 12 år begrundet i barnets udvikling og psykiske tilstand. Det kan fx være tilfældet, hvor et barn over 12 år har en kognitiv funktionsnedsættelse. I disse tilfælde foregår videoafhøringen i Børnehuset.



7. DET VIDERE ARBEJDE MED FOREBYGGELSE AF OVERGREB MOD BØRN

7.1. FOREBYGGELSE DER SIGTER MOD AT UNDGÅ OVERGREB MOD BØRN

Arbejdet med forebyggelse af overgreb mod børn finder sted i de enkelte dagtilbud, skoler, fritidstilbud eller andre institutioner f.eks. døgninstitutioner, opholdssteder eller plejefamilier.

Skanderborg Kommunes beredskab og handlevejledninger til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge kan understøtte opmærksomheden på og viden om overgreb mod børn. Opsporing, underretning og forebyggelse af overgreb hænger sammen.

Forebyggelsesarbejdet generelt i Skanderborg Kommune

I visionen for Børne- og Ungepolitikken formuleres det at:

»Alle børn og unge har følelsen af eget værd og troen på en lys fremtid, hvor de har mulighed for at trives i og bidrage til meningsfulde, mangfoldige og forpligtende fællesskaber.«

Men alle børn og unge har ikke de samme forudsætninger for at få et godt børne- og ungeliv. Nogle familier vil derfor i kortere eller længere perioder have behov for en indsats så barnet kommer i trivsel, udvikling og læring. I vores samarbejde med barnet og familien er vi optaget af, hvad der fylder hos barnet og familien. I fællesskab med barnet, familien og deres netværk søger vi at finde løsninger, så barnet kommer i trivsel og opretholder eller genopretter tilknytning til de fællesskaber barnet indgår i.

Udgangspunktet for det forebyggende arbejde er, at vi tager afsæt i familiens situation og ressourcer. Når der er behov for en indsats, er det væsentligt, at den er koordinet og kvalificeret i et tæt samarbejde med barnet, familien og familiens netværk.

I arbejdet med forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge, er det relevant at arbejde ud fra fire hjørnesteen:

»Viden«

Fagpersoner skal besidde en grundlæggende viden om de mulige tegn og reaktioner, som børn kan udvise på overgreb. Den samlede faglige viden skal rumme et børneperspektiv, for at sikre, at signalerne ses og forstås i relation til den konkrete kontekst, barnet indgår i.

»Dialog«

Betydningen af at indgå i en professionel dialog med både kolleger, samarbejdspartnere og med børnene er central i en tidlig og kvalificeret opsporing af overgreb mod børn.

»Åbenhed«

En faglig åben tilgang tager afsæt i, at vold og seksuelle overgreb kan være en blandt flere mulige forklaringer, der er i spil, når man skal vurdere et barns mistrivsel.

»Handling«

Fagpersonerne skal kende til mulighederne for, og pligten til at iværksætte de rette handlinger, når der er mistanke om overgreb.

Kilde: SISO og Socialstyrelsen 2011, Den professionelle tvivl - Tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn og unge, s. 5

<https://sbst.dk/media/10702/SISO%20Den%20Professionelle%20Tvivl.pdf>

Opmærksomhed ved nyansættelser

Der bør være en særlig opmærksomhed ved ansættelse af personale i dagtilbud, skoler og fritidstilbud samt i andre institutioner f.eks. døgninstitutioner, opholdssteder eller plejefamilier.

Lokale beredskabsplaner

I forlængelse af Skanderborg Kommunes beredskab og handlevejledninger til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge opfordres der til, at dagtilbud, skoler, fritidstilbud, opholdssteder mv. beskriver det lokale beredskab.

Det lokale beredskab skal være tydeligt omkring den lokale håndtering og kan med fordel indeholde overvejelser om følgende:

- hvem kontakter jeg for at få sparring, hvis jeg har en mistanke?
- hvordan skal der orienteres om en sag, der har berøring med en større forældrekreds?
- hvad siger vi til de andre børn eller unge i institutionen?
- hvad kan vi gøre for at bevare eller genoprette samarbejdet med forældrene?
- skal der stilles supervision til rådighed for de involverede medarbejdere?
- hvordan kan vi i øvrigt tage hånd om medarbejdergruppen?

7.2. LINKS OG GODE RÅD

[SISO – Videnscenter](#)

[Social- og Boligstyrelsen – Seksualitet og overgreb særligt i forhold til handicap](#)

[Bryd tavsheden](#)

[Januscentrets bekymringsbarometer](#)

8. KONTAKTOPLYSNINGER OG VIGTIGE TELEFONNUMRE

TRÆFFETIDER, ADRESSER OG TELEFONNUMRE

Skanderborg Kommune

Fagsekretariatet Børn og Unge
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg
Telefon: 87 94 70 00

Familierådgivningens

Modtagelse

Telefon: 87 94 73 45

Træffetid:

Mandag og tirsdag: kl. 08.00 - 15.00

Onsdag: kl. 08.00 - 15.30

Torsdag: kl. 08.00 - 17.00

Fredag: kl. 08.00 - 14.00

Uden for træffetiden samt i weekender og på helligdage:

Familierådgivningens Børn- og
Ungevagt kontaktes via Østjyllands
Brandvæsen på telefon 86 76 76 64

Børnehus Midt

Telefon: 89 40 11 00

<https://www.boernehus-midt.dk/>

Sydøstjyllands Politi

Telefon: 114

Husk, der er også mulighed for at søge
rådgivning ved SISO - Videnscenteret for
sociale indsatser ved vold og seksuelle
overgreb mod børn

<https://sbst.dk/boern/overgreb/siso>



Skanderborg
Kommune